

Plán práce/pracovných činností pedagogického klubu

(príloha ŽoP)

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	312011S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti
7. Počet členov pedagogického klubu	8
8. Školský polrok/ mesiac	Jún 2021

9. Opis/zameranie a zdôvodnenie činností pedagogického klubu:

Zameranie klubu: -

výmena skúseností a best practice z vlastnej vyučovacej činnosti

Štruktúra činnosti klubu: -

klub s písomným výstupom

Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti má 8 členov.

Klub čitateľskej gramotnosti sa bude zameriavať na:

1. vyhľadávanie určitých informácií – čitateľ lokalizuje informáciu alebo myšlienku v texte, ktorá je dôležitá na porozumenie významu textu, informácia je v texte explicitne /priamo/ uvedená

2. vyvodzovanie záverov – čitateľ vyvodzuje informácie a myšlienky alebo súvislosti medzi nimi, ktoré napriek tomu, že nie sú explicitne formulované, z textu priamo vyplývajú

3. interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií – čitateľ konštruje význam nad rámec textu, pri interpretácii nachádza medzi myšlienkami textu súvislosti, pričom využíva svoje predchádzajúce poznatky, vedomosti a skúsenosti, pri interpretácii dochádza okrem integrácie myšlienok a informácií z textu navzájom aj k integrácii a syntéze predchádzajúcich poznatkov a vedomostí čitateľa

4. hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov – čitateľ kriticky hodnotí prečítaný text – jeho obsah a formu, čo zahŕňa aj reflektovanie štruktúry textu, jazykových prostriedkov, literárnych útvarov vrátane autorovho osobného pohľadu a štýlu, čitateľ pritom využíva svoje vedomosti o svete, znalosti jazyka a jazykových konvencií, opiera sa o svoje predošlé skúsenosti s čítaním textov. Obsah textu môže byť hodnotený z hľadiska jeho celkovej hodnoty, hodnovernosti, alebo jeho významu pre čitateľa. Pri hodnotení textu môže čitateľ vychádzať zo svojho chápania sveta a predošlých čitateľských skúseností.

Zatiaľ čo prvé dva procesy porozumenia sú úzko späté s textom, druhé dva vo väčšej miere predpokladajú využívanie vedomostí a skúseností žiakov. Pre efektívne fungovanie pedagogického klubu a rozvoj znalostí je potrebné obstaranie školiaceho materiálu a potrieb, ktoré zahŕňa najmä knihy encyklopédie, časopisy, publikácie, didaktická technika a IKT technika. Jednotlivé činnosti zvolené v našom rámcovom programe sú prispôsobené veku cieľovej skupiny a prelínajú sa s našimi učebnými osnovami. Výsledky a výstupy klubu budú správy o činnosti klubu a písomné výstupy klubu.

Keďže rozvíjanie čitateľskej gramotnosti považujeme za jednu z najpodstatnejších súčastí výchovno-vzdelávacieho procesu, budeme sa orientovať najmä na zlepšovanie výsledkov žiakov v čitateľskej gramotnosti. Prostriedkom bude aktívne uplatňovanie inovatívnych didaktických prístupov a metód na podporu čítania s porozumením vo všetkých predmetoch a ich analýza v klube.

V rámci klubovej činnosti plánujeme realizovať prednášky s výkladom a popisom metód, následnými ukázkami a praktickými aktivitami práce s textom. Uskutočnime otvorené hodiny pre učiteľov s využitím čitateľských stratégií a metód. V rámci stretnutí si vymeníme skúsenosti s aplikáciami vybraných metód na konkrétnych vyučovacích hodinách. Výhoda činnosti klubu čitateľskej gramotnosti spočíva v tom, že učelia sa navzájom poznajú a odbúrava sa ostych pýtať sa na neznáme veci. Tí pedagógovia, ktorí absolvovali školenia čitateľskej gramotnosti, budú vedieť prijateľným spôsobom odovzdať svojim kolegom skúsenosti z praxe. Očakávame, že uvedený proces bude prínosom hlavne pre nových členov kolektívu.

10. Rámcový program a termíny a dĺžka trvania jednotlivých stretnutí

22.06.2021	3 hod.	ZŠ	Aktivity, vďaka ktorým môžu žiaci prežívať radosť na hodinách slovenčiny	Aktivity pre žiakov, ktorí radi píšú
------------	--------	----	--	--------------------------------------

V našej škole sa tvorivé písanie stáva súčasťou každodenného vyučovania. Podstatným prínosom, okrem iných benefitov, tohto vyučovania je zvyšovanie úrovne jazykovej tvorivosti žiakov.

Tvorivé písanie motivuje ku hre a originálnej manipulácii s jazykovým materiálom, podnecuje k využívaniu jazyka tvorivým spôsobom. *M. Klimovič* vo svojej knihe *Tvorivé písanie pre primárne školy* o tvorivom písaní píše: „*Tvorivé písanie predstavuje súbor aktivít, ktoré motivujú k hre a originálnej manipulácii s jazykovým materiálom, podnecujú využívať jazyk tvorivo. Mení rolu čitateľa na spolutvorcu textu. Tvorivé písanie ako metóda tvorivého vyučovania nabáda žiaka odhaľovať vlastnú tvorivosť tým, že vyžaduje zapojiť do aktivity celú osobnosť, jej skúsenosti, emócie, inteligenciu predstavivosť i obrazotvornosť. Zahŕňa v sebe celú škálu stratégií, techník, postupov a metód, ktoré usmerňovaním a stimulovaním pisateľskej skúsenosti privádzajú pisateľa k sebareflexii a tvorivej sebaexpresii.*“ Tvorivé písanie ako metóda tvorivého vyučovania nabáda žiakov využívať vlastnú tvorivosť, pomáha

zapojiť do aktivity celú ich osobnosť, skúsenosti, emócie, inteligenciu, pozornosť, predstavivosť i obrazotvornosť. Tvorivé písanie má vo vyučovaní niekoľko funkcií:

- integruje jazyk a literatúru,
- pomáha pri získavaní istoty a sebadôvery,
- eliminuje obavy z písania,
- odhaľuje nevšedné vo všednom,
- pestuje obrazotvornosť,
- kultivuje čitateľa,
- učí myslieť,
- učí počúvať samých seba, svoje zmysly,
- je prostriedkom seboznávania, sebaujedenia a sebarozvoja,
- odstraňuje bariéry,
- je dielňou a herňou. (Zdroj: V. Eliášová)

Na predchádzajúcich stretnutiach klubu čitateľskej gramotnosti sme sa mohli zoznámiť s niektorými metódami tvorivého písania. Na poslednom stretnutí sme sa pozreli na d'alsie, pri ktorých sa využívajú rôzne obrazy, fotografie alebo obrázky z iných zdrojov. Napríklad z kníh, z kalendárov, z časopisov, z internetu a podobne. Obrazy a fotografie môžu inšpirovať k tomu, aby žiaci využili svojich päť zmyslov a začlenili do svojho písania nápadité detaily. Keď sú žiaci od 1. stupňa základnej školy vedení k písaniu svojich vlastných myšlienok, väčšinou si tento proces veľmi obľúbia. Pozrime sa na to, ako pri tvorivom písaní môžeme využívať jednotlivé zmysly.

ZRAK

Pri tejto aktivite môžete využiť akýkoľvek zaujímavý obraz alebo fotografiu. Najprv sa so žiakmi porozprávajte o tom, čo vidia na obraze. S mladšími žiakmi môžete pracovať tak, že keď povedia napríklad vetu bez prídavných mien, tak im ju pomôžte o ne obohatiť. Napríklad žiak povie: „*Vidím oblak.*“ Pýtajte sa detailne, aký je. Môže byť veľký, biely, nadýchaný, ťažký, modrý, čierny a podobne. Tieto slová si dopíše do vety. Potom postupne pridávajú ďalšie slová. Napríklad: „*V dialke na oblohe vidím biely nadýchaný mrak v tvare srdca.*“ Starší žiaci dokážu vytvoriť aj umelecké prostriedky. Napríklad:

Prirovnanie: Mrak je hebký ako páperie. Vidím veľký, biely, nadýchaný mrak, ktorý vyzerá ako cukrová vata a rád by som ho zjedol.“

Epiteton: usmiaty mrak

Personifikácia: Hustý ťažký mrak ceril zuby na deti, ktoré sa hrali na lúke.

Metafora: mrak veselých nápadov

SLUCH

Na ďalšej vyučovacej hodine môžete s obrázkom pracovať tak, že poviete žiakom, aby napísali, aké zvuky počujú, keď sa pozrú na obraz. Najprv budú možno zmätení a budú sa tváriť, že nerozumejú otázke, ale keď sa nad tým hlbšie zamyslia, tak si budú vedieť predstaviť určité zvuky. Povedzte žiakom napríklad toto: „*Predstavte si, že obraz je skutočný a vy niekde v ňom stojíte. Ukážte miesto na obraze, kde by ste teraz chceli stáť. Čo na tom mieste počujete?*“ Pravdepodobne budú hovoriť, že počujú spev vtákov, žblnkot potoka, zvuk fontány, detský džavot, zvuk áut a podobne.

HMAT

A môžete pokračovať ďalej. Zamerajte sa na hmat, dotyk. Povedzte žiakom, aby si zavreli oči a predstavili si, čo môžu na tele cítiť v súvislosti s obrazom. Môžete hovoriť: „*Cítite vánok? Je vám teplo alebo zima? Ktorého predmetu na obraze sa túžite dotýkať?*“ Možno vám žiaci povedia, že behajú v obrázku po teplej tráve, špliechajú sa v studenej vode potoka, lezú po kôre stromov alebo sa dotýkajú mäkkých lupeňov kvetov.

CHUŤ A VÔŇA

Potom môžete skúmať posledné dva zmysly. Zamerajte sa na to, čo môžu cítiť na obraze. Možno budú hovoriť o vône ruží v záhrade a čerstvo pokosenej tráve na dvore. Niekedy nejaký predmet žiakom pripomína určité veci z minulosti alebo niektorých ľudí, ktorých v živote stretli. Niektorí môžu cítiť chuť a vôňu koláčov, nejakého obľúbeného jedla, nápoja, zmrzliny, špecifickú vôňu, ktorú cíti len u babičky, pri mori, v lese, na chate a podobne.

Tvorivé písanie ako metóda tvorivého vyučovania nabáda žiakov využívať vlastnú tvorivosť, pomáha zapojiť do aktivity celú ich osobnosť, skúsenosti, emócie, inteligenciu, pozornosť, predstavivosť i obrazotvornosť.

Tvorivé písanie predstavuje súbor aktivít, ktoré motivujú k hre a originálnej manipulácii s jazykovým materiálom tvorivým spôsobom. Tvorivé písanie ako metóda tvorivého

vyučovania nabáda žiaka odhaľovať vlastnú tvorivosť tým, že vyžaduje zapojiť do aktivity celú osobnosť, skúsenosti, emócie, inteligenciu predstavivosť i obrazotvornosť. Zahŕňa v sebe celú škálu stratégií, techník, postupov a metód, ktoré usmerňovaním a stimulovaním pisateľskej skúsenosti privádzajú žiaka nielen k sebareflexii, ale aj k tvorivému vyjadreniu vlastných názorov a postojov. Pani učiteľky sa mohli zoznámiť s niektorými technikami tvorivého písania. Na dnešnom stretnutí sme sa pozreli na ďalšie techniky a metódy.

Príbeh môjho mena

Túto aktivitu môžete použiť pri vyučovaní vlastných mien. Žiaci veľmi radi hovoria o sebe a intenzívne sa zaujímajú o svoje krstné mená. Najprv vymyslia krátky príbeh o svojom krstnom mene. Potom si v slovníku alebo v nejakej odbornej knihe prečítajú etymologický výklad svojho mena.

Charakteristika pomocou umeleckých prostriedkov

Keď žiaci zvládnu vonkajšiu a vnútornú charakteristiku, tak môžete s nimi vyskúšať napísať krátku nepriamu charakteristiku rodinných príslušníkov pomocou umeleckých prostriedkov.

Môžete na to využiť rôzne metafory, personifikácie, prirovnania a podobne. Môžete ich motivovať použiť napríklad takéto a podobné spojenia:

- *mama je činná sopka,*
- *stará mama je pokojný prístav na brehu búrlivého mora,*
- *sestra je žiariace svetlo v tme,*
- *brat je silná víchrica, ale ja mám sneh rád,*
- *dedo je večne nepokojný vulkán, o ktorom nikto nevie, kedy vybuchne.*

Oživovanie fotografií

Žiaci si prinesú fotografiu z obdobia, keď mali približne jeden rok. Skúsia si predstaviť, čo asi robili vo chvíli, keď vznikla pred rokmi fotografia, na ktorú sa práve pozerajú. Potom napíšu krátky príbeh o sebe inšpirovaný fotografiou.

Písanie inšpirované hudbou

Učiteľ pustí pokojnú, relaxačnú hudbu, ktorá žiakov najprv upokojí. V ďalšej fáze vyučovania sa hlbšie započúvajú do tónov a v priebehu približne 10 minút si zapisujú slová, ktoré im napadajú v súvislosti s hudbou. Tieto slová sa potom môžu stať súčasťou príbehu, ktorý môžu vymyslieť.

Hudba – obrázok – príbeh

Učiteľ rozdelí žiakov do skupín. Pustí im pokojnú hudbu, počas ktorej kreslia v skupine nejaký obrázok. Nerozprávajú sa, len voľne kreslia na výkres to, čo im napadne. Po určitej dobe ich učiteľ zastaví a povie im, aby podľa obrázka spoločne napísali príbeh.

Som kamera

Žiaci sa dívajú na jedno miesto desať minút. Podrobne opisujú, čo sa deje na tom istom mieste po dobu desiatich minút.

Som diktafón

Žiaci si zavrú oči, ideálne je, keď majú šalom alebo šatkou oči zakryté. Nikto v triede nerozpráva. Desať minút počúvajú a zapisujú zvuky, ktoré v „tichu triedy“ počujú. Môžu to byť aj zvuky, ktoré počujú na chodbe, vonku a podobne.

Príbeh iného

Žiaci pracujú vo dvojiciach. Navzájom si vyrozprávajú príbehy, ktoré zažili. Potom si vymenia úlohy a spolužiakov príbeh napíšu ako svoj.

Prejav

Povieme žiakom, že na chvíľku budú niekým iným, ako v skutočnosti sú. Majú si predstaviť, že sú napríklad:

- *kráľovnou krásy,*
- *politikom,*
- *nositeľom Nobelovej ceny,*
- *superstar.*

Úlohou žiakov je potom napísať prejav v role vybranej osoby.

Báseň na kamienkoch

Učiteľ povie žiakom, aby v lese našli a priniesli do školy ploché väčšie kamene, na ktoré sa dá písať napríklad čiernou fixou. Žiaci si najprv vymyslia vlastné krátke básne napríklad o prírode a potom ich prepíšu na kamene. Môžu si urobiť výstavku týchto básní, ktoré si napísali na kamene.

Príslovia dnešnej doby

Najprv si každý žiak premyslí a vysvetlí nejaké príslovie, ktoré vzniklo v minulosti. Potom sa pokúsi vymyslieť nejaké vlastné, ktoré súvisí s dnešnou dobou.

Štafeta

Každý rad dostane papier a na pokyn žiak v prvej lavici začne písať slovo na danú hlásku alebo slabiku. Po napísaní dá papier žiakovi vedľa seba, ten po napísaní ho dá žiakovi za sebou... Vyhráva rad, ktorý prvý skončil. V každom rade musí byť rovnaký počet žiakov.

Tvorenie viet zo slov s rovnakými začiatočnými písmenami

Pri hre používame Príručku slovenského jazyka alebo Krátky slovník slovenského jazyka. Žiaci môžu tvoriť vety vo dvojiciach. Jeden slová hľadá, druhý zapisuje. Začiatočné písmená môžu nasledovať podľa abecedy alebo učiteľ určí, na ktoré hlásky sa majú vety tvoriť.

Napríklad:

Andrej a Adam aktívne asistovali atletickému amatérovi.

Bystrý Bystričan bežal baliť biele blúzky.

Tvorenie viet zo slov s rovnakými samohláskami v slabikách

Učiteľ stanoví samohlásku, ktorá sa musí nachádzať vo všetkých slabikách slov utvorených viet. Na vykonanie úlohy určí vymedzený čas a po jeho uplynutí žiaci odovzdajú papiere s utvorenými vetami. Poradie súťažiach sa stanoví podľa počtu utvorených viet. Môžu to byť vety so samohláskami a-á, e-é, i-í, o-ó -ô, u-ú a podobne.

Napríklad:

Okolo podvozkov kolotočov bolo mnoho osôb.

Tvorba básničky

Žiakov rozdelíme na tri skupiny. Každá skupina vymyslí jedno slovo. Prvá skupina vymyslí podstatné meno, druhá prídavné meno a tretia sloveso alebo príslovku. Slová napíše učiteľ na tabuľu, aby ich všetci mali pred očami. Každá skupina vytvára vlastnú báseň tak, že použijú v nej aj slová, ktoré sú napísané na tabuli. Pri písaní môžu meniť tvar slov.

Poprehadzované verše

Učiteľ rozdá žiakom papiere s napísanými veršami z básne. Slová sú však poprehadzované. Žiaci nemajú k dispozícii pôvodný text. Slová v básni majú správne usporiadať. Druhou verziou tejto hry je taká, pri ktorej chýbajú niektoré slová z básne a žiaci podľa vlastnej intuície a fantázie doplnia chýbajúce verše v básni.

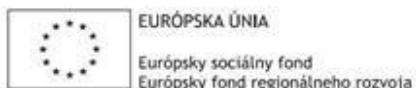
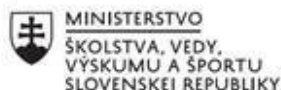
Záver a odporúčania:

- Žiaci o svojich predstavách najprv rozprávajú.
- Neskôr si svoje myšlienky zapíšu.
- Motivujte ich k tomu, aby písali rozvité vety a používali aj čo najviac umeleckých prostriedkov.
- Keď všetci svoj text dopíšu, môžu ho prečítať.
- Môžete pracovať aj tým spôsobom, že si namaľujú vlastný obraz a potom pracujú spomínaným spôsobom.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	PaedDr. Adriana Garamiová
12. Dátum	22.06.2021
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Anna Kijaček Rošková
15. Dátum	22.06.2021
16. Podpis	

Príloha

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312010S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou

Dátum konania stretnutia: 22.06.2021

Trvanie stretnutia: od 14.30 hod. do 16.30 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	PaedDr. Adriana Garamiová		ZŠ Dvory nad Žitavou
2.	Mgr. Oľga Opaleková		ZŠ Dvory nad Žitavou
3.	PaedDr. Anna Kijaček Rošková		ZŠ Dvory nad Žitavou
4.	Mgr. Denisa Takáčsová		ZŠ Dvory nad Žitavou
5.	Mgr. Eduarda Caletková		ZŠ Dvory nad Žitavou
6.	Mgr. Katarína Vicenová		ZŠ Dvory nad Žitavou
7.	Mgr. Martina Muková		ZŠ Dvory nad Žitavou
8.	Mgr. Mária Pozsonyiová		ZŠ Dvory nad Žitavou

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia